

I U 1551/2012-13

X-tps 306/2013

REPUBLIKA SLOVENIJA	
INFORMACIJSKI POOBlašČENEC	
Projeto: 3 1 -01- 2014	Sig. značaja: 0320
Vredn.: Vredn.:	VRHOVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
Šifra zadeve: 090-165/109/135	

UPRavno SODIŠČE LJUBLJANA
24 -01- 2014
PREJETO DNE

SKLEP

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali vrhovni sodniki in sodnik Martina Lippai, kot predsednica, ter Irena Badovinac-Bjelič in mag. Gorazd Kobler, kot člana,

ob sodelovanju višje pravosodne svetovalke Tine Kovačič, kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke _____ ki jo zastopa _____ zoper toženo stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja**,

o **reviziji tožeče stranke** zoper sodbo Upravnega sodišča Republike Slovenije v Ljubljani I U 1551/2012-8 z dne 4. 7. 2013,

na seji **15. januarja 2014**

SKLENILO:

Revizija se zavrže.

OBRAZLOŽITEV:

1. Zoper pravnomočno sodbo prvostopenjskega sodišča, navedeno v uvodu tega sklepa, je tožeča stranka (v nadaljevanju revidentka) vložila revizijo, katere dovoljenost utemeljuje z razlogi po vseh točkah drugega odstavka 83. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1). Prosi za oprostitev plačila sodnih taks za revizijo.
2. Revizija ni dovoljena.
3. Z izpodbijano sodbo je prvostopenjsko sodišče na podlagi prvega odstavka 63. člena ZUS-1 kot neutemeljeno zavrnilo revidentkino tožbo zoper odločbo tožene stranke, št. 090-165/2009/29 z dne 5. 9. 2012, s katero je ta ugodila revidentkini pritožbi, vloženi zaradi molka organa (Okrajnega sodišča v Kočevju), in zavrnila revidentkino zahtevo z dne 15. 7. 2009, s katero je zahtevala originalne sezname posestnikov v k. o. Tratna in k. o. Draga. Tožena stranka je odločala v ponovljenem postopku na podlagi sodbe Upravnega sodišča RS I U 512/2010-23 z dne 7. 12. 2011. Revidentkino zahtevo je tožena stranka zavrnila, ker organ z zahtevanimi starimi, originalnimi osebnimi imeniki, ne razpolaga, zaradi česar niso izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 4. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ).
4. Po drugem odstavku 83. člena ZUS-1 je revizija dovoljena, če je izpolnjen eden izmed tam navedenih pogojev za njeno dovoljenost. Po ustaljeni upravnosodni praksi Vrhovnega sodišča je tako trditveno kot dokazno breme o izpolnjevanju pogojev za dovoljenost revizije na strani revidenta, saj revizije po uradni dolžnosti ni mogoče dovoliti oziroma uvesti. Ustavno sodišče RS je že v več sklepih (npr. Up-858/08 z dne 3. 6. 2008, Up-1124/08 z dne 23. 9. 2008, Up-1057/08 z dne 2. 4. 2009, Up-1186/08 z dne 23. 4. 2009 in Up-1808/08 z dne 17. 9. 2009) ugotovilo, da takšno stališče ni v nasprotju z Ustavo RS.
5. Revidentka uveljavlja dovoljenost revizije po 1. točki drugega odstavka 83. člena ZUS-1, po kateri je revizija dovoljena, če vrednost izpodbijanega dela dokončnega upravnega akta oziroma pravnomočne sodbe, če je sodišče odločilo meritorno, v zadevah, v katerih je pravica ali obveznost stranke izražena v denarni vrednosti, presega 20.000,00 EUR.

6. Pogoj za dovoljenost revizije iz 1. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1 v tem primeru ni izpolnjen, saj ne gre za spor, v katerem bi bila pravica oziroma obveznost izražena v denarni vrednosti, temveč gre za spor o zakonitosti odločbe o dostopu do informacije javnega značaja. Za izraz denarne vrednosti gre namreč le pri pravici do prejema določenega zneska (v denarju ali vrednostnih papirjih) in pri obveznosti plačati določen znesek (enako Ustavno sodišče v sklepu U-I-117/09, Up-501/09 z dne 28. 1. 2010). Takšno stališče je Vrhovno sodišče že zavzelo v številnih svojih odločbah, kot npr. X Ips 115/2009, X Ips 100/2008, X Ips 233/2008, X Ips 494/2009, X Ips 407/2009, X Ips 264/2009, X Ips 503/2010, X Ips 182/2011 in X Ips 301/2011.
7. Po določbi 2. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1 je revizija dovoljena, če gre po vsebini zadeve za odločitev o pomembnem pravnem vprašanju ali če odločba sodišča prve stopnje odstopa od sodne prakse Vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev, ali če v sodni praksi sodišča prve stopnje o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, Vrhovno sodišče pa o tem še ni odločalo.
8. Po ustaljeni upravnosodni praksi Vrhovnega sodišča (npr. X Ips 286/2008 z dne 19. 6. 2008, X Ips 433/2007 z dne 23. 10. 2008, X Ips 655/2008 z dne 4. 12. 2008) in določbi prvega odstavka 367. a člena Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP) gre za takšno vprašanje le, če je mogoče od njegove rešitve pričakovati razvoj prava preko sodne prakse glede takega vprašanja, če bi bilo pomembno za zagotovitev pravne varnosti ali za enotno uporabo prava na področju, na katerega se nanaša vsebina zadeve. Vrhovno sodišče je v več svojih odločbah (X Ips 774/2008, X Ips 776/2008, X Ips 151/2008, X Ips 238/2009, X Ips 406/2009, X Ips 414/2009, X Ips 206/2010, X Ips 278/2010) že zavzelo stališče, da revizija ni dovoljena zaradi pravnih vprašanj, ki se nanašajo zgolj na splošno razlago pravnih institutov oziroma pojmov, ki v teoriji in praksi ne sprožajo posebnih dilem, ali zaradi pravnih vprašanj, na katera je mogoče odgovoriti že z branjem zakonskega besedila.
9. Revidentka je navedla, da gre v obravnavanem primeru za odločitev o več pomembnih pravnih vprašanjih, ki ne zadevajo le nje. Izpostavlja vprašanje, „*ali Pooblaščenec lahko posega v pristojnost sodišč, ali lahko po prosti presoji vsebinsko sam odloči o zadevi namesto sodišča.*“ Navaja, da je v obravnavani zadevi Informacijski pooblaščenec sam vsebinsko odločil o zadevi, s čimer je posegel v pristojnost sodišča (prvostopenjskega organa), upravno sodišče pa je takšno odločbo potrdilo.
10. Po presoji Vrhovnega sodišča navedeno vprašanje, ki ga revidentka izpostavlja, ni pomembno pravno vprašanje v smislu določbe 2. točke drugega odstavka 83. člena

ZUS-1, saj gre za pravno vprašanje, ki v teoriji in praksi ne sproža posebnih dilem in je nanj mogoče odgovoriti že z branjem oziroma jezikovno razlago zakonskega besedila. Odgovor nanj je namreč mogoč že z branjem določb Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) v zvezi z ZDIJZ.

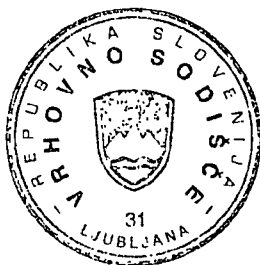
11. ZDIJZ ureja postopek, ki vsakomur omogoča dostop do informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava, nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb (prvi odstavek 1. člena). Po prvem odstavku 37. člena Zakona o sodiščih je sodišče državni organ, pristojen za izvajanje sodne oblasti in za izvrševanje sodnih odločb. Med zavezanci za dostop do informacij javnega značaja po ZDIJZ so tako tudi sodišča kot državni organi, ki v postopku dostopa do informacij javnega značaja ne nastopajo v sodni funkciji, temveč kot zavezanci za dostop do informacij javnega značaja po postopku določenem v ZDIJZ odločajo o zahtevah za dostop do informacij javnega značaja.
12. V obravnavani zadevi je vsebina upravne zadeve odločanje o revidentkini zahtevi za dostop do informacij javnega značaja, s katerimi naj bi razpolagalo Okrajno sodišče v Kočevju. Po določbi četrtega odstavka 27. člena ZDIJZ se postopek s pritožbo o teh zahtevkih izvaja po določbah zakonaj, ki ureja splošni upravni postopek.
13. Procesno situacijo, kadar stranka pritožbo vloži, ker o njeni zahtevi organ prve stopnje ni izdal odločbe (pritožba zaradi molka organa prve stopnje), kakršna je bila v obravnavani zadevi, ureja ZUP v 255. členu, in sicer v prvem odstavku določa, da v primeru, če se je stranka pritožila zato, ker o njeni zahtevi organ prve stopnje ni izdal odločbe (četrti odstavek 222. člena tega zakona), zahteva organ druge stopnje, naj mu organ prve stopnje sporoči, zakaj odločbe ni pravočasno izdal. Če spozna, da odločba iz opravičenih razlogov oziroma iz razlogov, ki so na strani stranke, ni bila pravočasno izdana, podaljša organu prve stopnje rok za odločbo za toliko časa, kolikor je trajal razlog za zamudo, vendar ne več kot za en mesec. Če razlogi, zaradi katerih odločba ni bila pravočasno izdana, niso opravičeni, zahteva organ druge stopnje, naj mu organ prve stopnje pošlje dokumente zadeve (drugi odstavek 255. člena ZUP). Določba tretjega odstavka 255. člena ZUP pa določa, kdaj organ druge stopnje samo odloči o strankini zahtevi, in sicer, če lahko organ druge stopnje reši zadevo po dokumentih, izda svojo odločbo; če je ne more rešiti na ta način, pa opravi postopek in nato s svojo odločbo reši zadevo. Le izjemoma, če spozna, da bo postopek hitreje in bolj ekonomično izvedel organ prve stopnje, naloži njemu, naj to stori in mu v določenem roku pošlje zbrane podatke, nakar sam reši zadevo. Taka odločba je dokončna.

14. Iz navedenih določb ZUP in ZDIJZ tako jasno izhaja pooblastilo Informacijskega pooblaščenca, kot drugostopenjskega organa v razmerju do zavezanca za dostop do informacij javnega značaja, v tem primeru Okrajnega sodišča v Kočevju, da sam odloči o zahtevi, o kateri Okrajno sodišče v Kočevju kot (prvostopenjski) organ, ni odločilo. Ker citirane zakonske določbe dajejo jasen odgovor na načelno zastavljeno vprašanje, prvo izpostavljeno vprašanje ni pomembno pravno vprašanje v smislu 2. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1.
15. Kot pomembno pravno vprašanje revidentka izpostavlja tudi vprašanje, „*ali ima državni organ (v konkretnem primeru Okrajno sodišče v Kočevju) pravico do proste presoje, ali naj dovoli vpogled v dokumentarno gradivo javnega značaja, ki ga je skladno z zakonskimi predpisi dolžan voditi in, ki bi moralo biti v zemljiški knjigi v času uradnih ur ves čas dosegljivo za vpogled vsem obiskovalcem, ne samo vlagateljici, pri čemer se državni organ sklicuje, da zahtevanih dokumentov nima, ne glede na to, da se gradivo mora po zakonu trajno hraniti in je bilo še leta 1993 na razpolago v zemljiški knjigi v Kočevju.*“
16. Skladno z ustaljeno upravnosodno prakso Vrhovnega sodišča (npr. X Ips 433/2007 z dne 23. 10. 2008, X Ips 69/2009 z dne 19. 3. 2009, X Ips 592/2007 z dne 21. 5. 2009, X Ips 189/2009 z dne 4. 6. 2009) in z določbo četrtega odstavka 367. b člena ZPP mora revident natančno in konkretno navesti sporno pravno vprašanje in pravno pravilo, ki naj bi bilo prekršeno, okoliščine, ki kažejo na njegovo pomembnost, ter na kratko obrazložiti, zakaj je sodišče prve stopnje to vprašanje rešilo nezakonito.
17. Po presoji Vrhovnega sodišča postavljeno vprašanje ni pomembno pravno vprašanje v smislu 2. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1, saj gre za splošno vprašanje, ki je opredeljeno zgolj na načelni ravni in zahteva le načelne oziroma splošne odgovore, ki pa v pravni teoriji in praksi niso sporni. Način in postopek odločanja državnega organa o pravici prosilca, da dobi informacijo javnega značaja, je namreč določen v ZDIJZ. Ker pa revidentka vprašanje v zvezi s postopanjem Okrajnega sodišča v Kočevju, kot zavezanca za dostop do zahtevane informacije javnega značaja, izpostavlja na splošni ravni oziroma postavljeno vprašanje ne konkretizira, ni zadostila zahtevam po natančni in konkretni opredelitvi pomembnega pravnega vprašanja po vsebini obravnavane zadeve, ki izhajajo iz prejšnje točke obrazložitve tega sklepa.
18. Tudi pogoj za dovoljenost revizije iz 3. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1 po presoji Vrhovnega sodišča v tem primeru ni izpolnjen. V tej določbi ZUS-1 je navedeno, da je revizija dovoljena, če ima odločitev, ki se izpodbija v upravnem sporu, zelo hude posledice za stranko. Zelo hude posledice kot pogoj za dovoljenost revizije so pravni standard, katerega izpolnjevanje je treba ugotovljati v vsakem primeru posebej, zato mora revident upoštevati pravilo o trditvenem in

dokaznem bremenu in ustaljeno upravnosodno prakso (X Ips 535/2007, X Ips 97/2009, X Ips 428/2009, X Ips 477/2009, X Ips 168/2010, X Ips 273/2010) opisane posledice in razloge, zaradi katerih so te posledice zanj zelo hude, tudi izkazati.

19. Revidentka v obravnavani zadevi zelo hude posledice utemeljuje le z navedbami, da so ji bile z izpodbijano odločbo kršene njene ustavne pravice, kar je imelo zanjo hujše posledice, ker posledično ni mogla uspešno braniti svoje pravice, ki jo daje 89. člena Zakona o denacionalizaciji, saj ni mogla predložiti dokazov, na katere se je sklicevala v postopku denacionalizacije.
20. Glede na pravilo o trditvenem in dokaznem bremenu (4. točka te obrazložitve) revidentka s temi navedbami zelo hudih posledic izpodbijane odločitve v smislu 3. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1 ni izkazala.
21. Ker revidentka ni izkazala izpolnjevanja nobenega od uveljavljenih pogojev za dovoljenost revizije iz drugega odstavka 83. člena ZUS-1, je Vrhovno sodišče revizijo zavrglo kot nedovoljeno na podlagi 89. člena ZUS-1.
22. Revidentka je hkrati z revizijo vložila tudi predlog za oprostitev plačila sodne takse za revizijo. O predlogih za oprostitev plačila sodnih taks sicer odloča sodišče prve stopnje (prvi odstavek 12. člena Zakona o sodnih taksah - ZST-1), ki pa je revidentko že s sklepom I U 1551/2012 z dne 27. 11. 2012 oprostilo plačila sodnih taks v tej zadevi, torej tudi za revizijo.

Ljubljana, 15. januar 2014

Predsednica senata:
Martina Lippai l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom.
Podpis pristojnega delavca sodišča: